

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ท่วงทำนองการเขียนในกฎหมายล้านนาโบราณ
ผู้เขียน	นางสาวนลินภัทร์ พิทักษ์อินทัย
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบและท่วงทำนองการเขียน และแนวคิดและทัศนคติของผู้แต่งที่ปรากฏในกฎหมายล้านนาโบราณ จำนวน ๔ ฉบับ คือ มังรายศาสตร์ฉบับนอตอง ธรรมศาสตร์ราชกือนาลับวัดหัวข่วง ธรรมมุลลกันที่ไตรฉบับวัดผาป่อง และอาหารกายปลายฉบับวัดนันทาราม

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายล้านนาโบราณสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ มังรายศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ธรรม และอาหาร ด้านรูปแบบการเขียนสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนต้น ส่วนเนื้อหา และส่วนท้าย ส่วนต้นนั้นพบว่ามีรูปแบบการเขียน ๒ รูปแบบ แบบแรกกล่าวถึงพระยามังรายและความยิ่งใหญ่ของพระยามังรายในกฎหมายประเภทมังรายศาสตร์ และแบบที่สองเป็นประณามพจน์กล่าวบูชาพระรัตนตรัยในกฎหมายประเภทธรรม ส่วนเนื้อหานี้พบว่ามี ๓ ลักษณะ คือ ๑)ลักษณะที่ใช้บทบัญญัติทางกฎหมายตัดสินคดีความเพียงอย่างเดียว ๒) ลักษณะที่ใช้บทบัญญัติทางกฎหมายและเรื่องเล่าตัดสินคดีความ ๓)ลักษณะที่ใช้เรื่องเล่าตัดสินคดีความเพียงอย่างเดียว ส่วนท้ายนั้นพบว่ามีรูปแบบการเขียน ๘ รูปแบบ ได้แก่ ๑)การกล่าวจบ ๒) การบอกวันเวลาที่คัดลอก ๓)การบอกจุดประสงค์ในการคัดลอก ๔)การบอกสถานที่คัดลอก ๕)การบอกชื่อผู้คัดลอก ๖)การกล่าวออกตัวของผู้คัดลอก ๗)การบอกที่มาของเอกสารที่คัดลอก ๘)การกล่าวถึงลำดับการครองราชย์

ด้านท่วงทำนองการเขียนพบว่า ด้านแรก ด้านการใช้คำมี ๑๔ ลักษณะ คือ ๑)การใช้คำในการเปิดเรื่อง ๒)การใช้คำในการปิดเรื่อง ๓)การใช้คำเริ่มต้นเนื้อหา ๔)การใช้คำลงท้ายเนื้อหา ๕) การใช้คำเรียกผู้ตัดสิน ๖)การใช้คำเรียกผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ๗)การใช้คำสรรพนาม ๘)การใช้คำในการตัดสิน ๙)การใช้คำบอกการสนทนา ๑๐)การใช้คำบอกการพิจารณาตัดสินคดีความ ๑๑)การใช้คำ

บอกเหตุผล ๑๒) การใช้คำซ้อน ๑๓) การเล่นคำ ๑๔) การใช้คำที่สะท้อนความคิดความเชื่อ ด้านที่สอง ด้านการสร้างประโยคพบว่า มีการสร้างรูปประโยคที่สั้น ด้านที่สาม ด้านการใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์แบบอุปมาในกฎหมายประเภทประเพณีธรรมศาสตร์ ประเภทธรรม และประเภทอาหาร ไม่พบในกฎหมายประเภทมั่งราชศาสตร์ ด้านที่สี่ ด้านการใช้โวหาร มีการใช้บรรยายโวหาร ๕ ลักษณะ คือ ๑) การใช้โวหารในส่วนเนื้อหาของกฎหมาย ๒) การใช้โวหารในการตัดสิน ๓) การใช้โวหารในการสอบสวน ๔) การใช้โวหารในการให้เหตุผล ๕) การใช้โวหารในการให้รายละเอียดตัวละคร

ส่วนแนวคิดและทัศนคติของผู้เขียนนั้นพบว่ามี ๒ แนวคิด ประการแรกคือ การใช้กฎหมายเพื่อการตัดสินคดีความ ประการที่สองคือการใช้กฎหมายเพื่อการสั่งสอนตามพุทธศาสนา นอกจากความเชื่อทางพุทธศาสนาแล้วยังพบความเชื่อทางไสยศาสตร์อีกด้วย นอกจากนี้กฎหมายล้านนาโบราณยังแสดงให้เห็นถึงการมีอุปนิสัยตกขบขัน เรียบง่าย และการใช้คำที่มีสัมผัสคล้องจอง และยังแสดงให้เห็นถึงการคงอัตลักษณ์ทางวรรณกรรมของล้านนาไว้ได้เป็นอย่างดี

Thesis Title	Styles in the Lanna Ancient Law
Author	Ms. Nalinpat Pitakanothai
Degree	Master of Arts (Thai)
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Sompong Witayasakpan

ABSTRACT

The thesis aims to study form, style, and the writers' thoughts and viewpoints in the four versions of ancient Lanna law, namely, the Notton version of Mangrai law, Dhammasastra Rathkuena version of Wat Hua Khuang, Dhamma Mullakandh Trai of Wat Pha Bong version and the Ending Part of Avahara of Wat Nantaram version.

The study found that the ancient Lanna law can be categorized into four kinds; Mangrai, Dhammasastra, Dhamma, and Avahara. In terms of form, it can be divided into 3 parts, that is, introduction, content, and conclusion. It is found that there are 2 forms of introduction, firstly, the mention of King Mangrai and his greatness in Mangrai law, and secondly, the worship and praise of the Tri Gems in Dhamma law. In terms of content, there are 3 characteristics, 1) only law provisions and verdict, 2) law provisions and the usage of tales for verdict, and 3) the only usage of tales for verdict. For conclusion, there are 8 types, namely, 1) ending remarks, 2) citing date and time copied, 3) copying objectives, 4) indicating copying site, 5) indicating names of copier, 6) copiers' apology, 7) indicating sources of the copied manuscript, and 8) indicating lineage of accession to throne.

In terms of style, for the first aspect, it is found that there are 14 styles in the usage of word as follows: 1) in introduction, 2) in conclusion, 3) in the beginning of content, 4) in ending the content, 5) judge calling terms, 6) law terms, 7) pronouns, 8) verdict terms, 9) conversation markers, 10) verdict markers, 11) reasoning terms, 12) complex words, 13) playing on words, and 14) words reflecting thoughts and beliefs. For the second aspect, in terms of sentence formation, it

is found that sentence forms are short and concise. For the third aspect, the usage of figurative language is found in Dhammasastra law and Dhamma law, but not in Mangrai law. The fourth aspect is the usage of 5 descriptive language types: 1) in the content of law, 2) in judging the case, 3) in investigation, 4) in reasoning, and 5) in giving details of characters.

As for the writers' thoughts and viewpoints, it is found that there 2 types, firstly, the usage of law for verdict, and secondly for teaching following Buddhism. It is also found, besides Buddhism, animism as well. In addition, the ancient Lanna law also reflects the writers' humor, simplicity, and usage of poetic language, and obviously indicating the good preservation of Lanna literary identities.